

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5CdoR/5/2025
Identifikačné číslo spisu:	3520201172
Dátum vydania rozhodnutia:	18.12.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:3520201172.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Kolcuna, PhD. a členiek senátu JUDr. Jany Bajánkovej a JUDr. Jany Haluškovej vo veci starostlivosti súdu o maloletých B. Z., narodeného XX. E. XXXX a O. Z., narodeného XX. L.X. XXXX, zastúpených kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom, deti matky PharmDr. A. I.D., narodenej XX. F.I. XXXX, E. A. E. K., P. Q. XXXX/XX, zastúpenej advokátom JUDr. Martinom Bartkom a advokátkou JUDr. Silviou Bartkovou, obaja so sídlom Trenčín, Piaristická 6667, a otca PharmDr. O. Z., narodeného XX. F. XXXX, Š. XXXX, zastúpeného advokátskou kanceláriou AK VAVRINČÍK s.r.o., Nové Mesto nad Váhom, Hurbanova 752/1, IČO: 52 619 818, o úpravu práv a povinností k maloletým deťom na čas do rozvodu manželstva, vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. NM - 5P/21/2020, o dovolaní otca proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 20. novembra 2024 sp. zn. 13CoP/199/2024, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žiaden z účastníkov konania n e m á n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trenčín (ďalej v texte „okresný súd“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom z 11. apríla 2024 č. k. NM-5P/21/2020-1134 výrokom I. maloletého B. Z. a maloletého O. Z. zveril do osobnej starostlivosti matky s tým, že zastupovať a spravovať majetok detí budú obaja rodičia. Podľa výroku II. otec je povinný prispievať na výživu maloletého B. mesačne sumou 230 eur a na výživu maloletého O. mesačne sumou 200 eur, a to v období od 28. 04. 2020 do 22. 02. 2022, vždy do 15. dňa v každom mesiaci vopred k rukám matky detí. Podľa výroku III. nedoplatok na zročnom výživnom za dobu od 28. 04. 2020 do 22. 02. 2022 neurčil. Podľa výroku IV. je otec povinný prispievať maloletému B. na tvorbu úspor sumou 80 eur mesačne a maloletému O. na tvorbu úspor sumou 80 eur mesačne, a to vždy do 15. dňa vopred na osobitný účet každého maloletého dieťaťa, ktorý v prospech maloletých detí zriadi matka. Matka je povinná oznámiť otcovi číslo účtu, na ktorý má poukazovať úspory v lehote 7 pracovných dní od právoplatnosti rozhodnutia. Podľa výroku V. je otec povinný nedoplatok na úsporách u maloletého B.Á. v sume 1.756,38 eur splácať v pravidelných mesačných splátkach po 50 eur

splatných vždy do 15. dňa v každom mesiaci počnúc prvým mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku na zriadený osobitný účet maloletého B.. Podľa výroku VI. je otec povinný nedoplatok na úsporách u maloletého O. v sume 1.756,38 eur splácať v pravidelných mesačných splátkach po 50 eur splatných vždy do 15. dňa v každom mesiaci počnúc prvým mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku na zriadený osobitný účet maloletého O.. Výrokmi VII., VIII. bol upravený rozsah stretávania sa otca s maloletými deťmi. Výrokom IX. súd zrušil uznesenie Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 14. 05. 2020 č. k. 8P/18/2020-102 počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku. Podľa výroku X. žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

1.1. Súd prvého stupňa vec právne posúdil podľa § 36 ods. 1, § 24 ods. 1 až 5 a § 25 ods. 1 a 2, § 62 ods. 1 až 7, § 65 ods. 1, 2, § 75 ods. 1, 2 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej ako „Zákon o rodine“).

1.2. Okresný súd poukázal na to, že uznesením Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 14. 05. 2020 č. k. 8P/18/2020-102 bolo nariadené neodkladné opatrenie, na základe ktorého boli deti zverené do osobnej starostlivosti matky a otcovi bola uložená povinnosť prispievať na výživu B. sumou 120 eur mesačne a na výživu O. sumou 100 eur mesačne, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 10. 06. 2020. Manželstvo rodičov detí bolo právoplatne rozvedené rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 13. 01. 2022 č. k. 11P/20/2020-498 (právoplatnosť rozvodu nastala 23. 02. 2022). Úprava práv a povinností rodičov k deťom nenadobudla právoplatnosť a bola zrušená odvolacím súdom. V konaní o rozvod manželstva bolo rozhodnuté o úprave práv a povinností rodičov k deťom na čas po rozvode manželstva - rozsudkom zo dňa 07. 12. 2023 č. k. 11P/20/2020-1566, voči ktorému rozhodnutiu bolo podané odvolanie, a teda nenadobudlo právoplatnosť vo veci osobnej starostlivosti o deti, o výživnom a o styku s deťmi, v ktorých otázkach zostala úprava naďalej predmetom konania vedeného pred okresným súdom pod sp. zn. NM-5P/21/2020. Preto zatiaľ platí pôvodná právna úprava neodkladným opatrením (uznesenie Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 14. 05. 2020 č. k. 8P/18/2020-102), podľa ktorej sú deti zverené do starostlivosti matky a otcovi je uložená vyživovacia povinnosť a predbežne je vykonateľné aj rozhodnutie súdu v rozvodovom konaní o výživnom. Vo vzťahu k styku otca s deťmi bol styk upravený zatiaľ uznesením okresného súdu zo dňa 23. 09. 2020 č. k. 6P/45/2020-39 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 24. 11. 2020 č. k. 17CoP/56/2020 - 160, podľa ktorého sa mal styk uskutočňovať každý nepárny pondelok a piatok a každú párnú stredu od 16:00 hod. do 18:00 hod. v priestoroch Centra pre deti a rodiny Myjava, pracovisko Nové Mesto nad Váhom, bez prítomnosti matky, za prítomnosti psychológa alebo sociálneho pracovníka tohto zariadenia. Otcovi bolo tiež umožnené telefonicky kontaktovať deti každý párný pondelok a piatok a každú nepárnu stredu v čase od 18:00 hod. do 18:20 hod. s využitím telefonického zariadenia matky. Matke bola uložená povinnosť priviesť deti v stanovenom čase do priestorov CDR Myjava.

1.3. Okresný súd konštatoval, že obaja rodičia by boli schopní svoje deti vzhľadom na svoje osobnostné predpoklady riadne vychovávať, ani u jedného z nich nebola zistená psychopatológia, ako prekážka riadnej výchovy. Za situácie, kedy matka predstavuje pre deti primárnu vzťahovú osobu, ktorá ich vychováva od malička, u ktorej cítia istotu a bezpečie a za situácie, kedy sú deti aktuálne výrazne negativisticky ladené voči otcovi, je zverenie detí do starostlivosti matky plne opodstatnené. Zverenie detí do starostlivosti otca za súčasnej situácie by sa nepochybne priamo podpísalo na vývoji detí, nakoľko by vo svojom živote stratili základný oporný bod. Podľa názoru okresného súdu otec nepredstavuje pre výchovu detí žiadnu hrozbu, čo vyplýva z celého dokazovania. Bez aktívnej účasti a intervencie matky na budovaní vzťahu otca s deťmi sa však bude vzťah otca s deťmi rozvíjať len veľmi ťažko. Tým, že matka deti (a to či už vedome alebo nevedome) stavia do opozície voči otcovi deťom ubližuje. Mala by sa skôr sama podieľať na tom, aby deti otca vnímali pozitívne a chceli s ním tráviť čas, čo by zlepšilo aj komunikáciu rodičov. Deti vnímajú, ak matka na stretnutia s otcom ide s odporom, a to aj v prípade, že to priamo nepovie. Vzhľadom na potrebu rozvíjania vzťahu otca s deťmi okresný súd dospel k záveru, že je potrebné v súčasnej dobe upraviť aj styk otca s deťmi, ktorého realizácia v priestoroch Centra pre deti a rodiny Myjava už nie je vyhovujúca, nakoľko stretnutia sa začali realizovať za asistencie oboch rodičov priamo na základe dohody rodičov. Až doposiaľ sa všetky stretnutia otca s deťmi realizovali vždy iba za prítomnosti matky, čo je nevyhnutné realizovať do doby, kým deti začnú na otca pozitívnejšie reagovať, preto okresný súd určil styk otca s deťmi najskôr za prítomnosti matky v období štyroch mesiacov od právoplatnosti rozsudku vždy v párnú sobotu a párnú nedeľu a po uplynutí

tejto doby aj bez jej prítomnosti.

1.4. Pri určení výživného okresný súd vychádzal z potrieb detí a možností a schopností oboch rodičov, keď predmetom rozhodovania bolo obdobie od podania návrhu do právoplatnosti rozsudku o rozvoze manželstva. Okresný súd skonštatoval, že ako deti, tak aj rodičia majú predovšetkým bežné výdavky na bývanie, stravu, ošatenie, hygienu. Ani jeden z rodičov nemá zvýšené výdavky na zdravotný stav. Pokiaľ ide o výdavky na záujmové aktivity rodičov, mobilné telefóny, tieto nepovažoval za nevyhnutné výdavky. Obaja rodičia majú dostatočný príjem na to, aby i jednotlivu mohli uspokojovať všetky potreby svojich detí, preto určil výživné za dobu od 28. 04. 2020 do 22. 02. 2022 tak, aby sa rodičia rovnomerne podieľali na výdavkoch, ktoré na jedno dieťa predškolského veku ustálil vo výške 400 eur mesačne [bývanie v sume cca 100 eur, pokiaľ bežné náklady spojené s bývaním spolu s matkou predstavovali cca 300 eur, stravovanie cca 180 eur (cca 6 eur na deň), výdavky na oblečenie, obuv, materskú školu], z ktorej sumy pri určení výživného aj vychádzal. Na B., ktorý je starší, určil vyššie výživné v sume 230 eur a na O. vo výške 200 eur mesačne. Otcovi vzhľadom na to, že to jeho príjmové možnosti umožňujú uložil prispievať deťom i na tvorbu úspor, každému po 80 eur s tým, že po zaplatení takéhoto výživného zostáva otcovi detí suma minimálne 1.400 eur, z ktorej je schopný v plnej miere uspokojovať svoje potreby. Matka bude disponovať sumou vyššou ako 2.200 eur, z ktorej bude uspokojovať potreby seba a detí, čím je zachovaná aj zásada rovnakej životnej úrovne členov rodiny.

1.5. Z výsluchu účastníkov a predložených dokladov okresný súd považoval za preukázané, že bežné výživné otec uhradil, a preto otca zaviazal iba k zaplateniu nedoplatku na úsporách, a to vo výške 80 eur na každé dieťa za dobu od podania návrhu dňa 28. 04. 2020 do dňa predchádzajúceho právoplatnosti rozsudku o rozvoze manželstva rodičov detí (22. 02. 2022) v sume 1.756,38 eur u každého dieťaťa (3 dni apríla 2020 suma 8 eur, za mesiace máj 2020 až január 2022 ide o sumu 21x80 eur a 68,38 eur za 22 dni februára 2022), ktorý nedoplatok umožnil otcovi detí splácať s ohľadom na jeho výšku v primeraných splátkach po 50 eur do úplného zaplatenia.

1.6. Okresný súd súčasne zrušil uznesenie zo dňa 14. 05. 2020 sp. zn. 8P/18/2020 počnúc právoplatnosťou napadnutého rozhodnutia, nakoľko dočasná úprava zverenia a výživného tým stratila opodstatnenie.

1.7. O trovách konania okresný súd rozhodol podľa ust. § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej ako „CMP“) tak, že žiadnemu účastníkovi nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2. Proti vyššie uvedenému rozsudku prvostupňového súdu podal odvolanie otec. O odvolaní bolo rozhodnuté rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej v texte „odvolací súd“) z 20. novembra 2024 sp. zn. 13CoP/199/2024 tak, že:

„Rozsudok Okresného súdu Trenčín č. k. NM-5P/21/2020-1134 zo dňa 11. apríla 2024 vo výrokoch I., VII., VIII. z r u j e a konanie v tejto časti o zverení maloletého B. a maloletého O. do osobnej starostlivosti matky, o zastupovaní a správe majetku maloletých detí a o úprave styku, v tomto rozsahu do rozvodu manželstva z a s t a v u j e.

Rozsudok Okresného súdu Trenčín č. k. NM-5P/21/2020-1134 zo dňa 11. apríla 2024 v napadnutých výrokoch II., III., V., VI. o vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom, o neurčení nedoplatku na zročnom výživnom, o nedoplatku na úsporách u maloletých detí v spojení s výrokom IX. o zrušení uznesenia Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 14. 05. 2020 č. k. 8P/18/2020-102 a v závislom výroku X. o trovách prvoinštančného konania p o t v r d z u j e .

Rozsudok Okresného súdu Trenčín č. k. NM-5P/21/2020-1134 zo dňa 11. apríla 2024 v napadnutom výroku IV. p o t v r d z u j e v znení:

Otec je povinný prispievať maloletému B. na tvorbu úspor sumou 80,- Eur mesačne a maloletému O. na tvorbu úspor sumou 80,- Eur mesačne, a to v období od 28. 04. 2020 do 22. 02. 2022, vždy do 15. dňa vopred na osobitný účet každého maloletého dieťaťa, ktorý v prospech maloletých detí zriadi matka. Matka je povinná oznámiť otcovi číslo účtu, na ktorý má poukazovať úspory v lehote 7 pracovných dní od právoplatnosti rozhodnutia.

Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov odvolacieho konania.“

2.1. Odvolací súd zdôraznil, že odvolaním otca bol napadnutý rozsudok Okresného súdu Trenčín č. k. NM-5P/21/2020-1134 zo dňa 11. apríla 2024, ktorým na základe návrhu matky bolo rozhodnuté o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému B. a maloletému O. na čas do rozvodu

manželstva. Súčasne pred Okresným súdom Trenčín pod sp. zn. NM-11P/20/2020 bolo vedené konanie o rozvode manželstva rodičov maloletých detí, s ktorým konaním je spojené rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode, t. j. určí sa, komu maloletý B. a maloletý O. budú zverení do osobnej starostlivosti, kto ich bude zastupovať a spravovať ich majetok a ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti prispievať na ich výživu (§ 24 ods. 1 Zákona o rodine).

2.2. Odvolací súd uviedol, že v čase rozhodovania odvolacieho súdu v prejednávanej veci nadobudli výroky o zverení maloletých detí, zastupovaní a správe ich majetku a styku otca s maloletými deťmi v rozvodovom konaní právoplatnosť tým, že rozsudok Okresného súdu Trenčín č. k. NM-11P/20/2020-1566 zo dňa 7. decembra 2023 po tom, ako ho otec napadol opravným prostriedkom, bol rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 13CoP/145/2024-1936 zo dňa 09. októbra 2024, potvrdený vo výrokoch I., II., X., XI., t. j. na čas po rozvode manželstva rodičov maloletých detí, ktoré nadobudli právoplatnosť dňa 05. 11. 2024, na ktorú skutočnosť odvolací súd prihliadol, a preto v odvolacom konaní napadnutý rozsudok okresného súdu vo výrokoch I., VII., VIII. týkajúcich sa rodičovských práv a povinností k maloletému B. a maloletému O. na čas do rozvodu manželstva zrušil a konanie v tejto časti zastavil (primerane rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/27/2020 zo dňa 29. 06. 2022, sp. zn. 6CdoR/3/2024, 6Cdo/15/2023 zo dňa 25. 04. 2024). Odvolací súd skonštatoval, že pri rozhodovaní podľa ust. § 36 Zákona o rodine môže rozhodnutie súdu vo forme osobnej starostlivosti smerovať len do budúcnosti. Vzhľadom na právoplatnosť rozhodnutia o rozvode manželstva, právoplatnosť výrokov o úprave rodičovských práv a povinností k maloletému B. a maloletému O. v konaní o rozvod manželstva pod sp. zn. Okresného súdu Trenčín NM-11P/20/2020, stratilo v tomto konaní účinnosť rozhodnutie, týkajúce sa výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas do rozvodu, preto rozsudok okresného súdu v dotknutých výrokových častiach zrušil a konanie v tejto časti zastavil. Výnimku predstavovalo len rozhodovanie o výživnom, konkrétne výroky II., III., IV., V., VI., IX. v spojení so závislým výrokom X. o trovách prvoinštančného konania, ktoré sa stali predmetom posudzovania odvolacím súdom. Vzhľadom k tomuto procesnému postupu sa odvolací súd už nemohol zaoberať a následne vyhodnocovať odvolacie dôvody vyjadrené otcom, ktoré smerovali do výrokov týkajúcich sa úpravy práv a povinností rodičov vo vzťahu k maloletým deťom na čas do rozvodu manželstva.

2.3. K odvolacím dôvodom otca v časti uloženej vyživovacej povinnosti (bežného výživného, výživného na tvorbu úspor a nedoplatku na výživnom na úsporách) odvolací súd na základe nižšie uvedených záverov a zhodnotení uviedol, že ani jeden z nich nebol relevantný. Okresný súd pri určení vyživovacej povinnosti otca voči maloletému B. a maloletému O. a výživného určeného na tvorbu úspor voči maloletému B. a maloletému O. postupoval zákonným spôsobom a za stavu rešpektovania odôvodnených výdavkov, potrieb obidvoch detí a súčasne schopností a možností otca. Odvolací súd uviedol, že základom jeho rozhodnutia, pokiaľ ide o výrokové časti o určenom výživnom, výživnom určenom na tvorbu úspor a nedoplatku na výživnom určenom na tvorbu úspor u maloletého B. a maloletého O. je aplikácia ustanovenia § 387 ods. 2 CSP. Nakoľko sa v celom rozsahu stotožnil s rozsudkom okresného súdu, jeho odôvodnením viažucim sa k výrokovým častiam o výživnom, v plnom rozsahu odkázal na jeho závery obsiahnuté v odsekoch 25. až 31. odôvodnenia rozsudku okresného súdu.

Podľa názoru odvolacieho súdu okresný súd kvalifikovane zistil osobné, majetkové a zárobkové pomery rodičov maloletého B. a maloletého O., odôvodnené výdavky oboch detí, tieto preskúmal zo všetkých zákonných hľadísk, skutkovo a právne sa s nimi vysporiadal, preto došlo k vecne správne určeniu výšky vyživovacej povinnosti otca, a to k maloletému B. výrokom II. vo výške 230 eur mesačne a výrokom IV. na tvorbu úspor vo výške 80 eur mesačne a k maloletému O. výrokom II. vo výške 200 eur mesačne a výrokom IV. na tvorbu úspor vo výške 80 eur mesačne napadnutého rozsudku a jej stanoveniu v súlade s kritériami zakotvenými v § 62 a § 75 Zákona o rodine. Odvolací súd záverom k výške výživného poznamenáva, že i keď právne predpisy SR neurčujú tabuľkovú úpravu výživného a určenie výživného je v zmysle zákona nutné posudzovať individuálne s ohľadom na všetky okolnosti prípadu, dal do pozornosti Metodiku pre výpočet výživného zverejnenú Ministerstvom spravodlivosti SR, ktorá je síce materiálom odporúčacieho charakteru, jeho zámerom je však práve zjednocovanie procesných postupov a rozhodovacej praxe súdov v rodinnoprávnej agende, pričom z tejto metodiky vyplýva, že v prípade existencie dvoch vyživovacích povinností k deťom v rozhodujúcom čase vo veku

cca 4,5 až 6,5 rokov u maloletého B. a vo veku cca 3 až 5 rokov u maloletého O., predstavuje primerané výživné cca 12 % až 14 % z priemerného čistého mesačného príjmu povinného rodiča na každé dieťa. Z toho vyplýva, že pokiaľ by súd bral do úvahy ako pomocné kritérium uvedenú metodiku, je treba považovať okresným súdom určené výživné za primerané.

2.4. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ust. § 396 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej ako „CSP“), § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania, ak neboli zistené dôvody pre iné rozhodnutie o trovách odvolacieho konania v zmysle § 54, § 55 CMP.

3. Proti vyššie uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie otec maloletých.

3.1. K zvereniu maloletých, právu zastupovať a spravovať majetok maloletých dovolateľ uviedol, že nesúhlasí s tým, že konanie bolo v časti výroku I. odvolacieho súdu upravujúceho zverenie detí a práva zastupovať a spravovať ich majetok zrušené a v tomto rozsahu do rozvodu manželstva zastavené. Má za to, že v danej veci sa má konať a rozhodnúť, pretože je toho názoru, že zverenie detí matke nebolo a ani nie je správne a nie je v záujme maloletých detí.

Ako poukázal v podanom odvolaní a čo je aj preukázané počas celého tohto konania, matka dlhodobo, viac ako dva a pol roka mu zamedzovala stretávanie s maloletými. Žiada dovolací súd, aby prihliadol na to, že matka takto odmietala bezdôvodne stretávanie dovolateľa a detí a má za to, že toto jej konanie je dôvod na aplikáciu § 25 ods. 4 Zákona o rodine. (Ak jeden z rodičov opakovane bezdôvodne a zámerne neumožňuje druhému rodičovi styk s maloletým dieťaťom upravený podľa odseku I alebo 2, súd môže na návrh niektorého z rodičov zmeniť rozhodnutie o osobnej starostlivosti.) Má za to, že sú naplnené všetky zákonné predpoklady na zverenie detí do jeho osobnej starostlivosti. Má za to, že matka nezvláda starostlivosť o deti, navyše, do mnohých konaní (aj v tomto konaní) predkladal dôkazy (nahrávky susedov) o tom, že sa matka preukázateľne nevhodne správa k maloletým deťom.

Zhrnul, že odvolací súd v napadnutom rozsudku vôbec neriešil otázku zverenia a práva zastupovať a spravovať majetok detí, a to považuje za vadu konania, pretože konanie v tejto časti odvolací súd zastavil bez toho, aby sa zaoberal preskúmaním výroku súdu prvej inštancie v tomto smere.

3.2. Ohľadom stretávania sa s maloletými dovolateľ uviedol, že nesúhlasí s tým, aby bolo konanie v tejto časti zastavené. Má za to, že súd mal v danej veci konať a rozhodnúť, pretože stretávanie otca s deťmi tak, ako bolo upravené prvostupňovým súdom nie je správne ani v záujme maloletých. Dodáva však, že prioritne žiada o zverenie detí do jeho osobnej starostlivosti.

Stretávanie s maloletými tak, ako bolo určené prvostupňovým súdom, považuje za úplne nedostatočné. Odvolací súd sa nedostatočne oboznámil so spisovým materiálom a so skutkovým stavom veci, keďže stretávanie určené prvostupňovým súdom predstavuje nižší rozsah stretávania, ako tomu bolo donedávna. Za zásadnú vadu rozhodnutia považuje to, že odvolací súd v tejto časti konanie zastavil, teda vo veci nekonal a nezaoberal sa jeho námietkami.

3.3. K výživnému, úsporám, nedoplatkom na zročnom výživnom a nedoplatkom na tvorbu úspor uviedol, že súdom určené výživné na maloleté deti nezohľadňuje ich potreby. V konaní neboli preukázané žiadne zvýšené výdavky na maloleté deti, nemajú žiadne zdravotné, dietetické ani iné obmedzenia, pre ktoré by mali byť objektívne zvýšené výdavky. Tiež deti nenavštevujú žiadne špeciálne krúžky, ani nemajú iné aktivity, ktoré by vyžadovali zvýšené výdavky. V rozhodujúcom období mali len bežné výdavky. Poukázal na vysoký príjem matky. Ďalej uviedol, že s takto určeným vysokým výživným, úsporami a nedoplatkami, ktoré musí hradiť, sa bude pravidelne dostávať do finančného mínusu. Nesúhlasí s tvrdením odvolacieho súdu, že mu po zaplatení výživného zostane suma minimálne 1.400 eur mesačne, nie je zrejmé, ako súdy k tomuto záveru dospeli. Ak odvolací súd uviedol, že táto suma bola vyhodnotená z výšky priemerného zárobku otca a výšky uloženej vyživovacej povinnosti, tak nezohľadnil jeho výdavky.

Čo sa týka úspor na deti s ohľadom na vyššie popísané, nie je schopný ich hradiť. Suma na obe deti v rámci týchto úspor sa stanovila na veľmi vysokú, pričom poukázal na to, že na tvorbu úspor bol zaviazaný iba on, matka nie, čomu nerozumie, pretože matka je takisto rodič a takisto by mohla deťom prispievať na tvorbu úspor na osobitný účet. Má za to, že odvolací súd sa riadne nezaoberal viacerými jeho námietkami v podanom odvolaní a nerozptýlil tak nezrovnalosti rozhodnutia súdu prvej inštancie a jeho nepreskúmateľnosť. Napríklad nevysvetlil, prečo súd prvej inštancie pripočítaval aj príjmy a výdavky na strane účastníkov z roku 2023 do majetkových pomerov strán. Nie je zrejmé, akým

spôsobom postupoval súd pri výpočte súm, ktorým určil výživováciu povinnosť otca a prečo mu určil povinnosť prispievať na tvorbu úspor, resp. prečo v takej výške. Podľa otca, odvolací súd iba stroho formalisticky odkázal na rozhodnutie súdu prvej inštancie a jeho odôvodnenie, čo nepovažuje za dostatočné a bolo tak porušené jeho právo na riadne odôvodnenie napadnutého rozhodnutia.

Má byť prehodená a prepočítaná aj suma nedoplatkov na zročnom výživnom na maloletých aj nedoplatok na tvorbu úspor. Dokopy platí strašne veľa financií, ktoré presahujú jeho finančné možnosti. Je preto takto určené výživné spolu s úsporami a nedoplatkami pre dovolateľa úplne likvidačné. Má za to, že súd by nemal vytvárať tak likvidačné výživné pre povinnú osobu ako v jeho prípade, pretože sa tak úplne dostáva na hranicu svojich možností. Súčasne by súd mal zohľadniť aj vývoj do budúcnosti a vytvoriť istú rezervu na strane povinného rodiča.

3.4. Ohľadom trov prvoinstančného a odvolacieho konania namietol, že nesúhlasí s tým, že súdy nepriznali účastníkom konania náhradu trov konania a poukázal na § 55 CMP. Má za to, že sa bez svojej viny ocitol v situácii, keď mu od roku 2020, takmer dva a pol roka nebolo umožnené stretávanie s deťmi z dôvodu, že im v tom bránila matka, musel hradiť vysoké výživné, náklady na bývanie matky a detí a deti nevidel.

3.5. Dovolateľ záverom uviedol, že napadnuté rozhodnutie nie je správne, nakoľko vôbec neriešilo otázku zverenia, práva zastupovať a spravovať majetok detí, stretávania sa s otcom a v tejto časti sa konanie zastavilo. Takisto mu bolo za rozhodné obdobie určené priveľmi vysoké výživné, úspory a vypočítané nedoplatky na úspory, ktoré nezodpovedalo a ani nezodpovedá jeho možnostiam a zároveň potrebám detí. Má za to, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

3.6. Vzhľadom na uvedené dovolateľ navrhuje, aby dovolací súd zrušil rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 20. novembra 2024 sp. zn. 13CoP/199/2024 a aby zrušil rozsudok Okresného súdu Trenčín zo dňa 11. apríla 2024 sp. zn. NM-5P/21/2020 a aby vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a súčasne, aby mu priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania v celom rozsahu.

4. Matka maloletých vo vyjadrení zo dňa 07. februára 2025 navrhla, aby dovolací súd dovolanie otca odmietol podľa § 447 písm. f) CSP.

5. Konanie vo veciach starostlivosti o maloletých sa od 01. júla 2016 riadi ustanoveniami CMP. Vzájomný vzťah medzi CMP a CSP je vymedzený v § 2 ods. 1 CMP, podľa ktorého sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak. CMP v § 76 a § 77a obsahujúcich niektoré ustanovenia o dovolaní „neustanovuje inak“, ak ide o prípustnosť dovolania v posudzovanej veci; prípustnosť podaného dovolania bolo preto potrebné posudzovať podľa ustanovení CSP.

6. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie otca je potrebné zamietnuť.

7. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

8. Posudzujúc dovolanie podľa jeho obsahu (§ 124 ods. 1 CSP) má dovolací súd za to, že dovolateľ namieta existenciu vady zmatečnosti konania podľa § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

10. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov [porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03]. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

11. Podstatou dovolania otca cez § 420 písm. f) CSP je namietaný nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorý zrušil dotknuté výroky a zastavil konanie v časti o zverení maloletého B. a maloletého O. do osobnej starostlivosti matky, o zastupovaní a správe majetku maloletých detí a o úprave styku do rozvodu manželstva. Druhou námietkou je nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia v časti určenia vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom a nepriznanie náhrady trov konania.

12. Dovolací súd tak skúmal, či konanie pred súdmi nižšieho stupňa netrpí vadou zmätočnosti, ktorá by bola spôsobilá založiť dôvodnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP. Zo súdneho spisu vyplýva, že v čase rozhodovania odvolacieho súdu o odvolaní otca proti rozsudku prvostupňového súdu už bola právoplatne rozhodnutá otázka rozvodu manželstva účastníkov konania, ako aj otázka úpravy práv a povinností rodičov k ich maloletým deťom na čas po rozvode manželstva (rozsudok Okresného súdu Trenčín č. k. NM - 11P/20/2020-1566 zo dňa 7. decembra 2023 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 13CoP/145/2024 - 1936 zo dňa 09. októbra 2024). Na túto skutočnosť odvolací súd prihliadol a na prípad aplikoval § 389 v spojitosti s § 391 ods. 1 CSP a § 36 Zákona o rodine s odôvodnením, že rozhodnutie súdu vo forme osobnej starostlivosti má smerovať len do budúcnosti. Prijal právny záver, že: „Vzhľadom na právoplatnosť rozhodnutia o rozvode manželstva, právoplatnosť výrokov o úprave rodičovských práv a povinností k maloletému B. a maloletému O. v konaní o rozvod manželstva pod sp. zn. Okresného súdu Trenčín NM-11P/20/2020, stratilo v tomto konaní účinnosť rozhodnutie, týkajúce sa výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas do rozvodu.“ Odvolací súd sa preto nezaoberal a nevyhodnocoval odvolacie dôvody vyjadrené otcom, ktoré smerovali do výrokov, týkajúcich sa úpravy práv a povinností rodičov vo vzťahu k maloletým deťom na čas do rozvodu manželstva, pretože už bolo v tejto veci právoplatne rozhodnuté v porozvodovej úprave. Z toho vyplýva, že dôvodom procesného postupu odvolacieho súdu (zrušenie výrokov I., VII., VIII. rozhodnutia prvostupňového súdu týkajúce sa výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas do rozvodu a v tejto časti zastavenie konania), ktoré namieta dovolateľ je právoplatná porozvodová úprava.

12.1. Dovolací súd považuje tento procesný postup súdu v danom štádiu rozhodovania za správny. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na to, že súčasne môžu na súde prebiehať dve konania, ktoré síce upravujú rodičovské práva a povinnosti k ich maloletým deťom, ale v rozličných fázach. Rozlišujeme fázu do rozvodu manželstva a porozvodovú úpravu. Samotné rozhodnutie o rozvode manželstva a o úprave pomerov maloletých detí na čas po rozvode nemusí nadobudnúť právoplatnosť v rovnakom

okamihu ako celok. Zároveň môže nastať situácia, že rozsudok o rozvode manželstva nadobudne právoplatnosť, avšak pomery maloletého pre toto obdobie nie sú upravené, lebo tu ešte prebieha odvolacie konanie. Alebo situácia, že rozsudok o rozvode manželstva vrátane úpravy pomerov maloletých detí na čas po rozvode nadobudne právoplatnosť, ale stále prebieha konanie o úpravu pomerov maloletých detí na čas do času rozvodu, ako to bolo v tomto prípade. V takýchto prípadoch je potrebné dbať na to, aby nevzniklo „právne vákuum“, keď nejaká časť života maloletého dieťaťa v rozhodnom období nie je upravená, pretože to nie je v najlepšom záujme dieťaťa. Je tak právne významná otázka, v akom momente je možné uzavrieť, že úprava práv a povinností rodičov k maloletým deťom na čas do rozvodu, má význam (je potrebné o nej rozhodnúť), ak už sú rodičia právoplatne rozvedení. Touto otázkou sa už zaoberal aj Ústavný súd Slovenskej republiky. Z nálezu Ústavného súdu SR z 23. 01. 2020 sp. zn. II. ÚS 271/2019: „Konanie o rozvod manželstva je v zmysle § 24 zákona o rodine obligatórne spojené aj s konaním o úprave práv a povinností k maloletým na čas po rozvode, avšak len od času, ktorý nastane po právoplatnosti výroku o rozvode. Zároveň ale platí, že podľa § 36 ods. 1 druhej vety zákona o rodine ak sa rodičia na úprave práv a povinností nedohodnú, súd môže upraviť výkon rodičovských práv a povinností aj bez návrhu. Cieľom takejto koncepcie úpravy rodičovských práv a povinností je bezpochyby sledovanie najlepšieho záujmu maloletých, resp. aby v prípade sporov medzi rodičmi boli práva a povinnosti detí objektívne chránené po celý čas konania (pred i po rozvode), a nie aby sa dieťa v určitom štádiu konania (ktoré síce pozostáva z čiastkových konaní) ocitlo v „právnom vákuu“, ako to uviedol okresný súd. Úprava obsiahnutá v rozsudku poručenského súdu stratí účinnosť právoplatnosťou výrokov týkajúcich sa výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode. Zánik účinnosti tejto úpravy nemožno viazať na právoplatnosť výroku o rozvode manželstva, keďže výrok o rozvode manželstva a výrok o úprave výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode majú samostatný skutkový základ, v opravnom konaní sa preskúmajú samostatne, takže nemožno vyvodiť, že by museli nadobudnúť právoplatnosť súčasne (R 40/1965).“ Z uvedeného vyplýva právny záver, že úprava výkonu rodičovských práv a povinností na čas do rozvodu manželstva stratí účinnosť právoplatnosťou výrokov týkajúcich sa výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode. Výnimkou je rozhodovanie súdu o výživnom. Otázku výživného musí súd rozhodnúť vždy, a to do času rozvodu, ako aj na čas po rozvode manželstva, a to práve z toho dôvodu, aby sa dieťa v určitom štádiu konania (ktoré pozostáva z čiastkových konaní) neocitlo v „právnom vákuu“. S uvedeným právnym názorom sa dovolací súd stotožňuje a poukazuje aj na rozhodovaciu prax najvyššieho súdu v rozhodnutiach sp. zn. 3Cdo/27/2020 zo dňa 29. 06. 2022 sp. zn. 6CdoR/3/2024, 6Cdo/15/2023 zo dňa 25. 04. 2024. Námietať dovolateľ a nesprávnom procesnom postupe odvolacieho súdu je nedôvodná.

13. Nakoľko dovolateľ namietal aj nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia z pohľadu nedostatočného odôvodnenia, dovolací súd konštatuje, že predmetom prieskumu bolo, s poukazom na zastavenie konania v časti o zverení maloletého B. a maloletého O. do osobnej starostlivosti matky, o zastupovaní a správe majetku maloletých detí a o úprave styku do rozvodu, len rozhodovanie o výživnom a trovách konania. Dovolací súd po preskúmaní spisu dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 393 ods. 2 a § 220 ods. 2 CSP z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP je vo všeobecnosti možné považovať to, že odvolací súd rozhodnutie neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, avšak v tomto prípade tomu tak nie je.

13.1. V danej veci odvolací súd podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil rozsudok okresného súdu v časti výrokov II., III., V., VI. ako vecne správny. Stotožnil sa s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a v jednotlivostiach naň poukázal. Z okolností preskúmvanej veci vyplýva, že sudy nižších inštancií v rámci zisťovania skutočného stavu veci (§ 35 CMP) postupovali v súlade so základnými princípmi civilného mimosporového konania. Súd prvej inštancie vykonal rozsiahle dokazovanie, ktoré odvolací súd potvrdil. Ohľadom námietky otca k nesprávne určenej vyživovacej povinnosti, vrátane tvorby úspor dovolací súd uvádza, že nezistil žiadne nedostatky v procesnom postupe súdov nižšieho stupňa pri zisťovaní skutkového stavu a samotného hodnotenia dôkazov. Sudy pri určovaní konkrétnej výšky výživného dôsledne postupovali podľa kritérií stanovených v § 62 a nasl. Zákona o rodine a v konaní zohľadnili odôvodnené potreby maloletých, ako aj schopnosti, možnosti a majetkové pomery matky a otca. Z

vykonaných dôkazov je zrejmá výška odôvodnených potrieb maloletých, ako aj výška a druh príjmu rodičov, z ktorých premenných prvostupňový súd následne stanovil výživné na maloletých, vrátane tvorby úspor. Ani táto námietka dovolateľa nie je dôvodná.

14. Záverom dovolací súd konštatuje, že výrok rozsudku odvolacieho súdu o nároku na náhradu trov konania (§ 396 ods. 1 CSP, § 52 CMP) je úplný. Zároveň uvádza, že ak odvolací súd prípadne nereagoval na námietky dovolateľa (aplikácia § 55 CMP), táto skutočnosť nezakladá vadu zmätočnosti konania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože jednoznačne uviedol, že neboli zistené dôvody pre iné rozhodnutie o trovách odvolacieho konania v zmysle § 54, § 55 CMP.

15. Z vyššie uvedeného sumáru vyplýva, že zo strany súdov nižšieho stupňa nedošlo k nesprávnemu procesnému postupu, ktorý by znemožnil dovolateľovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a preto dovolací súd konštatuje, že dovolanie otca podľa § 420 písm. f) CSP je prípustné, ale nie je dôvodné. Z uvedeného dôvodu preto dovolanie dovolateľa podľa ustanovenia § 448 zamietol.

16. Dovolací súd žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania (§ 52 CMP).

17. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.